

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи та виконання контрольної роботи
студентів денної та заочної форми навчання з дисципліни
“Екологічна оцінка планів, програм, проектів ”

Одеса-2018

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи та виконання контрольної роботи
студентів денної та заочної форми навчання з дисципліни
“Екологічна оцінка планів, програм, проектів ”

Напрямок підготовки «Екологія, охорона навколишнього середовища та
збалансоване природокористування».

„Затверджено”
на засіданні методичної комісії
еколого-економічного факультету
Протокол № ____ від _____

Одеса-2018

Методичні вказівки до самостійної роботи та виконання контрольної роботи з дисципліни „Екологічна оцінка планів, програм, проектів ” для студентів денної та заочної форми навчання за напрямом «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування». / Лосєва І.Д., Тимошук М.О., Гарабajій Т.А., Снісаренко В.В. – Одеса, ОДЕКУ, 2018.

1 ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Обов'язкова навчальна дисципліна «Екологічна оцінка планів, програм, проектів» належить до професійно-орієнтованого циклу дисциплін. Ця дисципліна викладається студентам, які навчаються за рівнем вищої освіти «бакалавр» за напрямом підготовки: 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування».

Метою курсу є оволодіння студентами нормативно-законодавчою базою та формування в них знань та умінь у проведенні екологічної оцінки проектної документації, будівництва та реконструкції господарських об'єктів, програм і планів розвитку муніципальних утворень та регіонів, розташування виробничого потенціалу, а також методичних підходів до розробки звітів з оцінки впливу на довкілля.

Завдання навчальної дисципліни:

- з'ясувати сутність стратегічної оцінки як інструменту збалансованого (сталого) розвитку;
- засвоїти базові поняття та принципи стратегічної екологічної оцінки (СЕО) і оцінки впливу на довкілля (ОВД);
- набути здатність аналізувати поточний стан довкілля, оцінювати вплив стратегій, планів і програм (СПП) на довкілля, забезпечувати участь громадськості в процесі СЕО та готувати рекомендації щодо запобігання або зменшення екологічних наслідків реалізації СПП.

Дисципліна «Екологічна оцінка планів, програм, проектів» має важливе значення в загальній системі підготовки майбутніх фахівців. Знання та вміння, які отримують студенти після вивчення цього курсу необхідні для отримання знань таких дисциплін як: Екологічний контроль, Інспекційна діяльність, Екологічний аудит, Економічна відповідальність за екологічні правопорушення, Раціональне природокористування, Інтегроване управління природокористуванням тощо.

Вивчення дисципліни «Екологічна оцінка планів, програм, проектів», проводиться на 4 курсі і передбачає теоретичний курс, проведення практичних занять, самостійну роботу та написання контрольних робіт по завершенню лекційних модулів, для студентів заочної форми навчання написання міжсесійної контрольної роботи, складання іспиту (заліку для Е-4,5) по завершенню курсу.

Вивчаючи цю дисципліну студенти повинні ЗНАТИ:

- методичні аспекти екологічних оцінок (завдання, принципи, види і форми);
- законодавчі акти та нормативні документи щодо стратегічної екологічної оцінки та оцінки впливу на довкілля.

УМІТИ:

- застосовувати нормативно-правову базу в сфері екологічної оцінки в своїй професійній діяльності;
- визначати рівні впливу планової діяльності на навколишнє середовище;
- складати звіти з оцінки впливу на довкілля;
- складати висновок з оцінки впливу на довкілля.

Компетенції щодо вирішення проблем і задач соціальної діяльності, інструментальних і загальнонаукових задач такі:

соціально-особистісні:

- здатність враховувати науково-правові засади при здійсненні діяльності;

загально-практичні:

- здатність організувати роботу на підприємстві відповідно до вимог безпеки життєдіяльності;

- базові уявлення про вплив господарської діяльності на стан навколишнього середовища;

- володіння методами визначення джерел впливу на стан навколишнього середовища та здатність оцінити їх вплив на стан здоров'я людини та якість довкілля;

- розуміння принципів технологічних процесів виробництва, які є джерелами впливу на стан навколишнього середовища;

- здатність використовувати систему екологічної стандартизації, сертифікації та статистичного кодування;

спеціалізовано-професійні:

- використовувати знання екологічних стандартів;

- складати документацію щодо оцінки впливу господарської діяльності на стан довкілля.

Вивчення дисципліни базується на основі знань, отриманих студентами з таких дисциплін як: Загальна екологія, Екологічне право, Хімія з основами біогеохімії, Моніторинг довкілля, Моделювання і прогнозування стану довкілля, Нормування антропогенного навантаження на природне середовище, Техноекологія, Екологічна безпека, Правові засади поводження з відходами, Стратегія екологічної політики України тощо.

Контроль поточних знань проводиться шляхом написання модульних контрольних робіт (МКР) для студентів денної форми навчання, та міжсесійної контрольної роботи для студентів заочної форми навчання.

Програма дисципліни побудована за модульним принципом. Кожний з модулів є логічно завершеною часткою системи знань та вмінь визначених у якості необхідних для формування фахівця.

У відповідності з “Положенням про кредитно-модульну систему навчання студентів ОДЕКУ” програма навчального курсу розподілена на окремі логічно пов'язані блоки-модулі. До модулів відносяться:у

теоретичному курсі – окремі розділи; у практичних заняттях – теми занять.

Методичні вказівки призначені для допомоги студентам денної та заочної форми навчання у самостійному опануванні питань дисципліни.

У методичних вказівках наведені рекомендації щодо опанування теоретичного курсу та підготовки до практичних занять з дисципліни «Екологічна оцінка планів, програм, проектів». Для студентів заочної форми навчання наведені рекомендації щодо підготовки міжсесійної контрольної роботи.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти:

1. Закон України “Про охорону навколишнього природного середовища ” від 25.06.1991р. №1264-ХІІ. <http://rada.gov.ua/>
2. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017р. №2059-VIII. <http://rada.gov.ua/>
3. Закон України „Про регулювання містобудівної діяльності” від 17.02.2011р. №3038-УІ. <http://rada.gov.ua/>
4. Закон України "Про основи містобудування" від 16.11.1992р. № 2780-ХІІ <http://rada.gov.ua/>
5. Закон України "Про інвестиційну діяльність" від 18.09.1991р. №1560-ХІІ. <http://rada.gov.ua/>
6. Закон України "Про забезпечення санітарного й епідемічного благополуччя населення" від 24.02.1994р. № 4004-ХІІ . <http://rada.gov.ua/>
7. Закон України "Про місцеві Ради і місцеве самоврядування" від 14.07.2015р. №595-УІІІ . <http://rada.gov.ua/>
8. Закон України "Про охорону атмосферного повітря" 16.10.1992р. №2707-ХІІ. <http://rada.gov.ua/>
9. Земельний кодекс України. 25.10.2001р. №2768-ІІІ. <http://rada.gov.ua/>
10. Водний кодекс України від 6.06.1995р. №213/95-ВР. <http://rada.gov.ua/>
11. Лісовий кодекс від 21.01.1994р. №3852-ХІІ. <http://rada.gov.ua/>
12. Кодекс України про надра 27.11.1994р. №1025-ІУ/ <http://rada.gov.ua/>
13. Директива 2001/42/ЄС Європейського парламенту та Ради від 27 червня 2001 року про оцінку впливу на стан навколишнього природного середовища окремих планів та програм.
- 14.- Протокол Про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті/ Організація Об'єднаних Націй, Європейська Економічна Комісія: ЕСЕ/МР.ЕІА/2003/3. – Нью-Йорк і Женева, 2003. -48с. (офіційний переклад).
15. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Організація Об'єднаних Націй). Ратифікована Законом України №832-ХІV від 06.07.1999р. <http://rada.gov.ua/>

16. Конвенція про оцінку впливу на довкілля у транскордонному контексті (Конвенція Еспо). *Ратифікована Законом України №534- XIV від 19.03.1999р.*
17. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (Угода про асоціацію). *Ратифікована Законом України №1678-VII від 16.09.2014р.*
18. Протокол про приєднання України до Договору про застосування Енергетичного Співтовариства. *Ратифікований Законом України №2787-VI від 15.12.2010р.*
19. Директива 2011/92/ЄС Європейського Парламенту та Ради про оцінку впливу окремих державних і приватних проєктів на навколишнє середовище (кодифікація).
20. Постанова КМУ від 28.08.2013р. №808 « Про затвердження переліку видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку». <http://rada.gov.ua/>
21. Державні санітарні правила планування і будівництва населених пунктів, *затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.96. № 173.* <http://rada.gov.ua/>
22. ДБН 360-92. Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень. <http://rada.gov.ua/>
23. БНіП 3.01.04-95. Приймання в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів. <http://rada.gov.ua/>
24. ДБН А.2.2-1-2003. Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд. Держбуд України. Київ. 2004. <http://rada.gov.ua/>
25. ДБН А.2.2-3-2004 Склад, порядок розробки, узгодження і затвердження проєктної документації для будівництва. Держбуд України. Київ. 2005. <http://rada.gov.ua/>
26. Рекомендації щодо удосконалення порядку проведення комплексної державної експертизи проєктів будівництва та взаємодії виконавців її складових частин. Державний комітет України з будівництва та архітектури. 2003 р. <http://rada.gov.ua/>

Основна література:

1. Стратегічна екологічна оцінка: посібник/ [уклад.: Г.Б. Марушевський]. К.: К.І.С., 2014. -65с.
2. Стратегічна екологічна оцінка: метод.реком. для слухач./ [уклад.: Г.Б. Марушевський, О.В.Берданова]. К.: К.І.С., 2014. -44с.
www.library-odeku.16mb.com

Додаткова література

1. Аверченко А.А., Горкина И.Д., Коньгин Е.А., Максименко Ю.Л. Опыт РПОИ в использовании оценки воздействия на окружающую среду при подготовке инвестиционных проектов//Управление окружающей средой: Информ. Бюлл. - №6 Изд. 2-е дополн., 1998.- С.39068.
2. www.library-odeku.16mb.com

Перелік тем лекційного курсу

Тема 1 Процедура екологічної оцінки (ЕО) в світі.

Поняття екологічної оцінки. Мета та завдання проведення екологічної оцінки. Основні принципи ЕО. Застосування ЕО. Результати ЕО. Забезпечення підстав екологічної оцінки. Розвиток систем екологічної оцінки в світі. Стадії розвитку екологічної оцінки. Методики проведення екологічних оцінок в країнах світу та світових банківських установах. Міжнародні зобов'язання України в сфері екологічної оцінки.

Рекомендована основна література [1, 2]; нормативно-правові документи . [1-15, 17].

Тема 2 Стратегічна екологічна оцінка(СЕО).

Поняття СЕО. Мета проведення СЕО. Ключові принципи застосування СЕО. Впровадження СЕО в процес розроблення планів і програм. Визначення необхідності проведення СЕО під час розроблення планів і програм. СЕО планів і програм. Перспективи провадження СЕО в Україні.

Рекомендована основна література [1,2]; нормативно-правові документи. [14].

Тема 3. Міжнародні зобов'язання України в сфері оцінки впливу на довкілля.

Організаційна Конвенція, Конвенція Еспо, Угода про асоціацію між Україною та Європейським союзом, Протокол про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співторариства.

Рекомендовані нормативно-правові документи. [13,14,15, 16,17,18].

Тема 4. Законодавча база України щодо оцінки впливу на довкілля.

Основні поняття Закону України «Про оцінку впливу на довкілля». Зміст оцінки впливу на довкілля. Суб'єкти оцінки впливу на довкілля.

Рекомендовані нормативно-правові документи [2].

Тема 5. Сфера застосування оцінки впливу на довкілля.

Категорії видів планової діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля. Класи наслідків (відповідності) діяльності.

Рекомендовані нормативно-правові документи [2].

Тема 6 Порядок здійснення оцінки впливу на довкілля.

Визначення необхідності проведення ОВД. Повідомлення про планову діяльність. Громадське обговорення. Підготовка звіту з оцінки впливу на довкілля. Експертні комісії з ОВД. Висновок з ОВД їх зміст, статус і оскарження. Врахування Висновку з ОВД при прийнятті управлінських рішень.

Рекомендовані нормативно-правові документи [1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12].

Тема 7 Учасність громадськості в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля.

Законодавче і нормативно-правове забезпечення доступу громадськості до екологічної інформації та урахування громадських інтересів при розробленні і реалізації проектів екологічно небезпечних об'єктів та видів діяльності. Організація громадського обговорення у процесі ОВД.

Рекомендовані нормативно-правові документи. [2, 15,16].

Тема 8 Оцінка транскордонного впливу на довкілля

Процедура здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля. Схвалення результатів оцінки транскордонного впливу на довкілля

Рекомендовані нормативно-правові документи. [2].

Тема 9 Відповідальність за порушення законодавства про ОВД

Дії чи бездіяльність за які накладається відповідальність. Види відповідальності. Тимчасова заборона (зупинення) та припинення діяльності підприємств у разі порушення ними законодавства про ОВД.

Рекомендовані нормативно-правові документи. [2, 16].

Після вивчення лекційного курсу студент має знати: визначення та зміст СЕО; завдання і принципи СЕО; елементи СЕО планів і програм; сферу застосування ОВД; критерії видів планової діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля; порядок проведення ОВД; особливості проведення ОВД планової діяльності, яка може мати значний негативний транскордонний вплив на довкілля; вимоги до складу звіту про оцінку впливу на довкілля.

Перелік тем і зміст практичних занять

Перед початком практичних занять необхідно вивчити відповідний теоретичний матеріал; ознайомитися з нормативно-правовими актами у сфері СЕО і ОВД; ознайомитися із стратегією (або проектами стратегій) розвитку відповідного регіону, ознайомитися зі звітами про СЕО.

Тема 1 *Оцінка проектів стратегії, планів і програм (СПП) і звітів про стратегічну екологічну оцінку (СЕО).*

Практичні заняття зорієнтовані на закріплення здобутих теоретичних знань і формування навичок із застосування СЕО в процесі стратегічного планування.

Завдання 1. Оцініть проект СПП для проведення СЕО

Визначити основні завдання конкретної СПП. Визначити, чи містить розроблена СПП аналіз екологічної ситуації, який можна буде пов'язати з підготовкою звіту про СЕО. Визначити з якими державними органами планується проведення консультацій і на якому етапі розроблення СПП. Визначити, чи передбачає розроблення СПП доступ громадськості до інформації та участь громадськості. Заповнити форму звітності.

Завдання СПП	Наявність екологічного аналізу	Консультації з органами влади	Доступ громадськості до інформації та консультації із заінтересованою громадськістю

Завдання 2 Оцініть звіт про СЕО

Визначити, хто підготував звіт про СЕО і на основі яких нормативно-правових актів. Визначити, чи усі аспекти СЕО відображені у звіті про СЕО. Зазначити переваги і недоліки звіту про СЕО. Заповнити форму звітності.

Оцінка звіту про СЕО		
№	Переваги	Недоліки
1.		

Рекомендована основна література [2]; нормативно-правові документи . [14, 15].

Питання для самоперевірки та обговорення

1. Якими є типові завдання процесу розроблення СПП?
2. Якими є основні етапи СЕО стратегій, планів і програм?
3. Хто має проводити СЕО?
4. З ким слід проводити консультації в процесі СЕО?
5. Чи передбачає процес СЕО участь громадськості?

Тема 2 *Оцінка екологічної ситуації в регіоні*

Метою практичного заняття є набуття студентами навичок визначення основних регіональних екологічних проблем та їх рейтингу, а також оцінювання стану довкілля в регіоні.

Завдання 1. Визначити основні регіональні екологічні проблеми та їх рейтинги

Визначити основні екологічні проблеми певної області на основі аналізу регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища та екологічного паспорта області. Визначити рейтинг екологічних проблем області. Заповнити форму звітності для завдання.

№	Екологічна проблема	Рейтинг

Питання для самоперевірки та обговорення

1. Які екологічні проблеми є найдавнішими та найбільш значущими в регіоні?
2. Які складові проблеми є природними. А які виникли з причини антропогенного навантаження?
3. Чи впливає стан довкілля на соціально-економічну ситуацію та якість життя в регіоні?
4. Якими можуть бути оцінки складових довкілля після реалізації СПП?

Рекомендована основна література [2], регіональні доповіді про стан навколишнього природного середовища, екологічні паспорти областей.

Тема 3 Оцінка впливу СПП на довкілля.

Метою практичного заняття є набуття студентами навичок оцінювання ймовірного впливу регіональних СПП на складові довкілля.

Завдання 1. Оцінка ймовірного впливу СПП на складові довкілля.

Обрати для оцінки одну складову довкілля регіону і визначити, якими є основні чинники впливу СПП на цю складову довкілля. Оцінити, яким буде вплив СПП на обрану складову довкілля: позитивним чи негативним, короткостроковим чи довгостроковим.

Питання для самоперевірки та обговорення

1. Які чинники змін антропогенного чи природного характеру мають бути в центрі уваги експертів СЕО?
2. Які методи використовуються для оцінки впливу СПП на довкілля?
3. Які види впливу на довкілля Ви знаєте?

Рекомендована основна література [2], проекти СПП, звіти про СЕО, питання контрольного переліку впливів конкретної СПП на обрану

складову докілья..

Тема 4 Виявлення заінтересованих сторін і планування проведення консультацій.

Метою практичного заняття є набуття студентами навичок виявлення сторін, заінтересованих у розробці СПП і проведенні СЕО; аналізу їх взаємозв'язку та визначення основних заінтересованих сторін для цільового залучення в процеси планування та оцінки, а також планування проведення консультацій з органами влади та громадськістю в процесі проведення СЕО.

Завдання 1. Виявлення заінтересованих сторін.

Визначити, які групи можуть бути зацікавлені в розробці СПП та проведенні СЕО. Визначити взаємозв'язок між зацікавленими сторонами (взаємний інтерес чи конфлікт інтересів). Заповніть форму звітності.

	Органи влади	Промисловці	Екологічні неурядові організації
Органи влади		+	0
Промисловці	+		!
Екологічні неурядові організації	0	!	

«+» - взаємний інтерес, «0» - нейтральні відносини, «!» - конфлікт інтересів.

Завдання 2. Складання плану проведення консультацій з органами влади та громадськістю.

Визначити з якими органами влади слід провести консультації і на яких етапах СЕО. Визначити на яких етапах СЕО доцільно проводити консультації із заінтересованою громадськістю. Заповнити форму звітності.

Етапи СЕО	Пропозиції щодо консультацій	Термін проведення	Органи влади	Заінтересована громадськість

Питання для самоперевірки і обговорення

1. Як залучати громадськість до проведення СЕО?
2. Яка різниця між громадськістю та заінтересованою громадськістю в процесі проведення СЕО?
3. Як залучати заінтересовані сторони, які мають конфлікт інтересів?
4. Яким чином можна врахувати в СЕО результати консультацій?
5. Чи можна об'єднати консультації у процесі проведення СЕО з консультаціями в процесі розроблення СПП і реалізувати об'єднаний процес консультацій?

Рекомендована основна література [2]. проекти СПП, звіти про СЕО.

Тема 5 «Зміст ДБН 360-92 «Планування та забудівля міських та селищних поселень». Функціональне районування міських поселень.

Метою практичного заняття є ознайомлення студентів з загальними правилами планування та забудови населених пунктів: загальна організація міських поселень, використання сельбищної території, організація промислових зон, ландшафтно-рекреаційних зон, інженерне обладнання та охорона навколишнього середовища.

Питання для самоперевірки і обговорення

1. Яким нормативним документом регулюється розподіл населених пунктів на функціональні зони?
2. Для чого виконується такий розподіл?
3. Надати визначення промислової, сельбищної та ландшафтно-рекреаційної зон.
4. До якої функціональної зони відноситься санітарно-захисна зона?
5. Які вимоги встановлюються до місць поводження з твердими побутовими відходами?

Рекомендовані нормативно-правові документи [20, 21, 22, 25].

Тема 6 «Зміст ДБН А.2.2.-3-2011 «Склад та зміст проектної документації на будівництво об'єктів». Види проектної документації. Склад проектної документації.

Метою практичного заняття є ознайомлення студентів з вимогами до складу та змісту проектної документації на будівництво об'єктів, а саме: техніко-економічне обґрунтування (ТЕО), техніко-економічний розрахунок (ТЕР), ескізний проект (ЕП), проект (П), робочий проект (РП), робоча документація (РД).

Завдання 1. Визначити склад проекту на будівництво об'єктів виробничого призначення.

Ознайомитися із вимогами ДБН А.2.2.3-2011. Ознайомитися із змістом реального проекту на будівництво об'єкту. Встановити, чи відповідає зміст проекту вимогам ДБН. Заповнити форму звітності.

Розділи відповідно з вимогами ДБН А.2.2.3-2011	Наявність розділу у реальному проекті

Рекомендовані нормативно-правові документи [20, 21, 22, 24].

Питання для самоперевірки та обговорення

1. Надайте визначення поняттю «проектна документація».
2. Які види проектної документації існують?
3. До якого виду проектної документації входить розділ «Оцінка впливу на навколишнє середовище»?

4. Чи розробляється ескізний проект на виробничий об'єкт?
5. Перелічить стадії проектування.
6. Чи є відсутність певного розділу у реальному проекті на виробничий об'єкт порушенням вимог ДБН.

Тема 7 Підготовка звіту про оцінку впливу на довкілля планової діяльності.

Метою практичного заняття є: набуття слухачами навичок виявлення невідповідності матеріалів звіту про оцінку впливу на довкілля вимогам Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»; аналітичного опрацювання матеріалів звіту з ОВД; проведення оцінки ступеню екологічної безпеки, достатності та ефективності екологічних обґрунтувань діяльності об'єктів, що підлягають оцінці впливу на довкілля. .

Завдання 1. Перевірка наявності і повноти необхідних матеріалів про оцінку впливу на довкілля відповідного об'єкту

За матеріалами реального звіту про оцінку вплив на довкілля слухачі перевіряють наявність і повноту необхідних матеріалів і реквізитів на планову діяльність, а також проводять оцінку відповідності поданих матеріалів вимогам статті 6 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Завдання 2. Підготовка повідомлення про планову діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля.

Документи оформлюються згідно з варіантом, що отриманий від викладача. Пакет документів містить у собі узагальнені дані про підприємство, данні про джерела впливу на навколишнє середовище на підприємстві, характеристика рівнів впливу діяльності підприємства на стан навколишнього середовища, належність планованої діяльності до першої чи другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля, наявність підстав для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля.

Рекомендовані нормативно-правові документи . [2, 23, 24,25].

Питання для самоперевірки та обговорення

1. Які розділи повинен мати звіт з оцінки впливу на довкілля?
2. Хто готує повідомлення про планову діяльність?

Після виконання практичних завдань студент повинен:

- оволодіти знаннями щодо розробки СПП;
- вміти визначити методологію проведення СЕО для конкретної СПП;
- вміти виявляти сторони, зацікавлені в розробці СПП і проведенні СЕО;

- вміти здійснювати планування інформування та проведення консультацій з органами влади та громадськістю в процесі СЕО;
- вміти визначити необхідність проведення оцінки впливу на довкілля планової діяльності;
- вміти скласти звіт з оцінки впливу на довкілля;
- вміти оцінити повноту і достовірність інформації що наведена у звіті про ОВД.

2 ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПО ВИВЧАННЮ ТЕОРЕТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ

2.1 Загальний порядок вивчення та питання самоперевірки теоретичного матеріалу

При вивченні теми 1 «Процедура екологічної оцінки (ЕО) в світі» студент повинен знати матеріал з рекомендованої основної літератури [1, 2] та нормативно-правових документів [1-15,17].

Особливу увагу треба звернути на: загальні поняття екологічної оцінки; основні принципи ЕО; методики проведення екологічних оцінок в країнах світу і міжнародним зобов'язання України у сфері екологічної оцінки.

Питання для самоконтролю при вивчанні матеріалу за темою 1

1. Визначення поняття «екологічна оцінка».
2. Що є метою екологічної оцінки?
3. Основні принципи екологічної оцінки.
4. З чого починається екологічна оцінка?
5. Які питання розглядає екологічна оцінка?
6. Що є результатом екологічної оцінки?
7. Де і в якому році започаткували проведення екологічної оцінки планової діяльності?
8. Які вимоги встановлюються банківськими установами щодо екологічної оцінки?
9. Які вимоги до здійснення екологічної оцінки планової діяльності встановлено у державах Європейського Союзу?

При вивченні теми 2 «Стратегічна екологічна оцінка(СЕО)» студент повинен знати матеріал з рекомендованої основної літератури [1, 2] та нормативно-правового документу [14].

Особливу увагу треба приділити поняттю СЕО, ключовим принципам застосування СЕО, визначенню необхідності проведення СЕО під час розроблення планів і програм, визначенню сфері охоплення та підготовки екологічного звіту при проведенні СЕО планів і програм, участі громадськості у проведенні СЕО. Значну увагу також треба звернути на перспективи провадження СЕО в Україні.

Питання для самоконтролю при вивчанні матеріалу за темою 2

1. Ключові елементи процесу розроблення планів або програм.
2. Визначення поняттю «стратегічна екологічна оцінка».
3. Що є основними складовими СЕО?
4. Головна мета СЕО?
5. В чому основні відмінності СЕО від ОВНС?

6. Базові принципи застосування СЕО.
7. Які вигоди від проведення СЕО?
8. Від чого залежить ефективність СЕО?
9. Які завдання ставляться в процесі розроблення планів і програм?
10. Складові СЕО планів і програм.
11. Як визначається необхідність проведення СЕО для планів і програм?
12. Що має охоплювати екологічний звіт в процесі СЕО?
13. Зміст екологічного звіту в процесі СЕО.
14. Хто є громадськістю?
15. Загальні права громадськості.
16. Яким чином інформація стає доступною для громадськості?
17. У чому полягає участь громадськості у процесі СЕО?
18. З якими органами влади необхідно проводити консультації в процесі проведення СЕО?
19. В яких випадках необхідно проводити транскордонні консультації?
20. Чим визначається якість екологічного звіту та процесу СЕО?

При вивченні теми 3 «Міжнародні зобов'язання України в сфері оцінки впливу на довкілля» студент повинен знати матеріал з рекомендованих нормативно-правових документів [13,15, 16,17,18].

Особливу увагу слід приділити виконанню зобов'язань України щодо доступу до інформації, участі громадськості в процесі прийняття рішень та доступу до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Оргуська конвенція), а також виконанню зобов'язань України щодо оцінки впливу на довкілля у транскордонному контексті (Конвенція Еспо).

Питання для самоконтролю при вивчанні матеріалу за темою 3

1. Які основні вимоги Оргуської конвенції?
2. Чи ратифікувала Україна цю конвенцію, якщо да то яким документом?
3. Чи було за період з прийняття Оргуської конвенції зафіксовано факти недотримання Україною цієї міжнародної угоди (навести приклади)?
4. Чи є Україна стороною Конвенції Еспо, якщо да то коли і яким документом цю конвенцію ратифікувала Україна?
5. Чи були за період приєднання до Конвенції Еспо зафіксовані факти порушень Україною статей цієї конвенції (навести приклади)?

При вивченні теми 4 «Законодавча база України щодо оцінки впливу на довкілля» студент повинен знати матеріал з рекомендованих нормативно-правових документів [2].

Особливу увагу при вивченні теми слід приділити основним поняттям Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», змісту оцінки впливу на довкілля, хто є суб'єктами оцінки впливу на довкілля.

Питання для самоконтролю при вивчанні матеріалу за темою 4

1. Визначення поняття «вплив на довкілля».
2. Надати визначення «планова діяльність».
3. Що передбачає оцінка впливу на довкілля?
4. Як показники мають бути ураховані при проведенні оцінки впливу на довкілля?
5. Хто є суб'єктами оцінки впливу на довкілля?

При вивченні теми 5 «Сфера застосування оцінки впливу на довкілля» студенти повинні знати матеріал з рекомендованих нормативно-правових документів [2].

Особливу увагу при вивченні теми слід приділити вивченню категорій видів планової діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля, визначенню необхідності здійснення оцінки впливу на довкілля, вивченню класів наслідків (відповідності) діяльності.

Питання для самоконтролю при вивчанні матеріалу за темою 5

1. Для якої планової діяльності проведення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим ?
2. Яка планова діяльність не підлягає оцінці впливу на довкілля?
3. Яка планова діяльність та об'єкти віднесені до першої категорії?
4. Яка планова діяльність та об'єкти віднесені до другої категорії?
5. Планована діяльність якої категорії підлягає обов'язковому розгляду щодо наявності підстав для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля?
6. За яких умов забороняється провадження господарської діяльності, експлуатація об'єктів, інші втручання в природне середовище і ландшафти?

При вивченні теми 6 «Порядок здійснення оцінки впливу на довкілля» студенти повинні знати матеріал з рекомендованих нормативно-правових документів [1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12].

Особливу увагу при вивченні теми слід приділити визначенню необхідності проведення ОВД, як здійснюється інформування громадськості про процес проведення оцінки впливу на довкілля, як складається повідомлення про планову діяльність, що підлягає оцінці впливу на довкілля і як воно оприлюднюється, хто здійснює підготовку звіту з оцінки впливу на довкілля та яку інформацію він має містити у собі, хто виносить висновок з ОВД, що повинен містити висновок з ОВД, який його статус та як його можна оскаржити.

Питання для самоконтролю при вивчанні матеріалу за темою 6

1. Як суб'єкт господарювання інформує уповноважений територіальний орган про намір провадити плановану діяльність та оцінку її впливу на довкілля?
2. Яка інформація повинна міститися у повідомлення про планову діяльність, що підлягає оцінці впливу на довкілля?
3. Як оприлюднюються повідомлення про планову діяльність, що підлягає оцінці впливу на довкілля?
4. Яким чином здійснюється громадське обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля?
5. Як забезпечується доступ громадськості до звіту з оцінки впливу на довкілля?
6. Яку інформацію має включати звіт про ОВД?
7. В які органи суб'єкт господарювання подає звіт про ОВД?
8. Хто видає висновок з оцінки впливу на довкілля?
9. Що визначає висновок з оцінки впливу на довкілля?
10. На підставі яких показників визначається допустимість чи обґрунтовується недопустимість провадження планованої діяльності та визначаються екологічні умови її провадження?
11. Які екологічні умови провадження планованої діяльності є обов'язковими?
12. Яка інформація наводиться у описовій частині висновку з оцінки впливу на довкілля?
13. В яких випадках висновок з оцінки впливу на довкілля втрачає силу?
14. В який термін можуть бути використані висновок з оцінки впливу на довкілля та інші результати оцінки впливу на довкілля?
15. Яким чином враховуються результати оцінки впливу на довкілля при рішенні про провадження планованої діяльності?
16. Як здійснюється оскарження рішень, дій чи бездіяльності у процесі здійснення оцінки впливу на довкілля?
17. Як здійснюється після проектний моніторинг?

При вивченні **теми 7** «Участь громадськості в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля» студенти повинні опанувати матеріал з рекомендованих нормативно-правових документів [2, 15,16].

Особливу увагу необхідно приділити законодавчому і нормативно-правовому забезпеченню доступу громадськості до екологічної інформації та урахуванню громадських інтересів при розробленні і реалізації проектів екологічно небезпечних об'єктів та видів діяльності. Організація громадського обговорення у процесі ОВД.

Питання для самоконтролю при вивченні матеріалу за темою 7

1. З якою метою проводиться громадське обговорення у процесі ОВД?

2. Які права є у громадськості під час обговорення у процесі здійснення ОВД?

3. Хто зобов'язаний забезпечити громадське обговорення у процесі здійснення оцінки впливу на довкілля.

4. В якій формі проводиться громадське обговорення планової діяльності після подання звіту з оцінки впливу на довкілля?

5. В які терміни проводиться громадське обговорення планової діяльності після подання звіту з оцінки впливу на довкілля?

6. Хто складає звіт про громадське обговорення і яку інформацію він має містити у собі?

7. Хто несе витрати, пов'язані з проведенням громадського обговорення?

8. В який термін оприлюднюється оголошення про початок громадського обговорення?

9. Яку інформацію має містити оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля?

При вивченні теми 8 «Оцінка транскордонного впливу на довкілля» студенти повинні опанувати теоретичний матеріал з рекомендованих нормативно-правових документів [2].

При вивченні матеріалів особливу увагу необхідно приділити процедурі здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля, визначити процедуру схвалення результатів оцінки транскордонного впливу на довкілля

Питання для самоконтролю при вивчанні матеріалу за темою 8

1. Яка планова діяльність підлягає оцінці транскордонного впливу на довкілля

2. Хто приймає рішення про необхідність здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля планової діяльності?

3. Що береться до уваги при розгляді та визначенні можливого значного негативного транскордонного впливу на довкілля?

4. Яку інформацію повинно містити у собі оповіщення про планову діяльність для держав довкілля яких може зазнати значного негативного транскордонного впливу?

5. В якому випадку припиняється процедура оцінки транскордонного впливу на довкілля планової діяльності?

6. Хто визначає умови щодо обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля?

7. Хто схвалює рішення про врахування результатів оцінки транскордонного впливу на довкілля?

8. Що передбачає участь України в оцінці транскордонного впливу на довкілля за процедурою зачепленої держави?

При вивченні тема 9 «Відповідальність за порушення законодавства

про ОВД» студенти маю вивчити матеріал, що наведений у рекомендованих нормативно-правових документах [2].

Особливу увагу необхідно приділити визначенню за які дії чи бездіяльність і які види відповідальності накладаються. А також необхідно знати що може статися з діяльністю, якщо вона провадиться з порушенням законодавства про оцінку впливу на довкілля,

Питання для самоконтролю при вивчанні матеріалу за темою 9

1. У разі яких порушенні законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля діяльність підприємств тимчасово забороняється (зупиняється)?

2. Що може бути підставою для припинення діяльності підприємства чи окремих його цехів (дільниць) і одиниць обладнання?

3. Хто приймає рішення про тимчасову заборону (зупинення) або припинення діяльності підприємств у разі порушення ними законодавства про оцінку впливу на довкілля?

3 ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТАМИ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Контрольну роботу (реферат) має виконувати кожний студент індивідуально в письмовій формі відповідно до цих вказівок та запропонованих варіантів. Виконання роботи не відповідно до вказаного варіанту чи компіляція окремих положень та змісту робіт інших студентів є підставою для незарахування її до заліку з обов'язковим дотриманням терміну виконання етапів роботи.

Виконанню контрольної роботи має передувати вивчення рекомендованих джерел навчальної і наукової літератури та нормативно-правових документів.

Контрольну роботу студент виконує у міжсесійний період і вона складається з теоретичної частини. Кількісна оцінка за цей вид роботи визначається з урахуванням виконання етапів роботи (табл.3.1), обсягу виконання роботи та глибини розкриття теми, а також оформлення роботи згідно з вимогами.

У контрольній роботі необхідно навести зміст роботи, посилання на літературні джерела, які були використані при написанні роботи. Контрольна робота повинна мати таку структуру: Зміст; Вступ; Основна частина; Висновки; Перелік посилань; Додатки (за наявності).

У вступі наводиться огляд літературних джерел за темою роботи.

Отримати завдання для виконання контрольної роботи студент може у викладача на установчих заняттях, на кафедрі або на особисту електронну адресу.

Контрольна робота перевіряється по етапах виконання, що наведені у табл.3.1. Варіанти своїх робіт студент надсилає на електронну адресу кафедри

екологічного права і контролю – law-ecology@odeku.edu.ua. в терміни які зазначені в табл.3.1.

Консультації по виконанню контрольної роботи надає в електронному вигляді викладач, який за навчальним планом має відповідне навантаження.

Таблиця 3.1 - Терміни перевірки контрольної роботи в міжсесійний період

Частина контрольної роботи	Строк контролю	Бал оцінювання
Складання плану реферату. Написання вступу до реферату	1-5 листопада	2бали
Написання основної частини реферату	1-5 лютого	6 балів
Написання висновків по реферату	1-5березня	2 бали
Подання готової роботи на перевірку	1-5 травня	15 балів
РАЗОМ		25 балів

Теми контрольної роботи

1. Мета, завдання, дієвість Оргуської конвенції.
2. Мета, завдання, дієвість Конвенції про оцінку впливу на довкілля у транскордонному контексті (Конвенція Еспо).
3. Складові Угоди про асоціацію між Україною та Європейським союзом.
4. Принципи екологічної політики Європейського Союзу.
5. Шляхи забезпечення охорони атмосферного повітря ЄС.
6. Шляхи забезпечення охорони і використання водних ресурсів ЄС.
7. Шляхи забезпечення охорони та використання земельних ресурсів ЄС.
8. Шляхи охорони та використання біологічних ресурсів ЄС.
9. Законодавчі вимоги щодо поводження з відходами ЄС.
10. Складові Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 року про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля (Директива з СЕО).

Максимальний бал, що може одержати студент за контрольну роботу складає 25 балів.

Зарахована контрольна робота свідчить про те, що студент одержав сумарну оцінку не менше 15 балів, тобто не менше 60% від максимально можливої суми. Не зарахована контрольна робота свідчить про те, що студент одержав оцінку меншу 12 балів, в цьому випадку робота повертається на доробку. Зарахована контрольна робота є допуском до складання іспиту.

Додержання викладених вказівок сприятиме формуванню у студентів професійних навичок та підвищенню їхньої загальної і спеціальної еколого-правової культури, вміння працювати з нормативно-правовими актами. Невиконання вищенаведених навчально-методичних вимог є підставою для повернення контрольної роботи студенту на доопрацювання, уточнення окремих положень та висновків у справі і незарахування її. Робота після відповідних доробок може бути подана для повторної перевірки і остаточної оцінки викладача. Варіант контрольної роботи вибирається у відповідності з останньою цифрою номера залікової книжки студента.

4 ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ СТУДЕНТІВ

Для денної форми навчання.

Організація контролю знань студентів побудована за накопичувально-модульним принципом згідно вимог діючого в університеті Положення «Про проведення підсумкового контролю знань студентів».

Головною формою вивчення дисципліни «Екологічна оцінка планів, програм, проектів» є самостійна робота по вивчанню усіх складових програми дисципліни: підготовка до лекційних занять, самостійне вивчення окремих тем навчального курсу, підготовка до практичних занять, підготовка до контролюючих заходів (модульних робіт), підготовка індивідуального завдання на практичних заняттях.

З *теоретичного* курсу навчальної дисципліни студент повинен бути готовим надати письмову відповідь на питання попередньої лекції, відповідати на усні запитання лектора під час лекційних занять; надати письмові відповіді на запитання варіанту модульного контрольного завдання.

Завдання модульної контрольної роботи складені у вигляді тестів закритого та відкритого типу.

Варіанти модульних контрольних робіт містять десять запитань у тестовому вигляді. Кожна вірна відповідь оцінюється у 2 бали. Максимальна кількість балів за виконаний варіант модульної контрольної роботи становить 20 балів. За виконання двох модульних контрольних робіт з програми лекційного модулю максимальна сума становить 40 балів.

Практична частина дисципліни складається з 2 модулів. Перший модуль складається з чотирьох практичних занять. Формою контролю засвоєння практичних занять є усне опитування по всім практичним заняттям. Кожне з практичних занять оцінюється в 5 балів. Другий практичний модуль складається з трьох практичних занять. Кожне практичне заняття оцінюється шляхом усного опитування – максимальна кількість балів становить 5 балів за кожне практичне заняття.

Максимальна сума балів за практичну частину складає 35 балів.

В рамках практичного модулю студент виконує індивідуальне завдання, а саме готує повідомлення про планову діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля. Ця робота оцінюється в 25 балів:

- правильність оформлення документів – 5;
- відповідність вмісту документів, встановленим вимогам – 5 балів;
- захист роботи – 15 балів.

Максимальна кількість балів за дисципліну становить 100 балів – 40 балів теоретична частина, 60 балів практична частина (включаючи індивідуальне завдання).

Формою підсумкового контролю для ПДВ Е-1, Е-2, Е-3 є семестровий іспит.

Варіанти екзаменаційних білетів підсумкового контролю знань з дисципліни містять питання всіх змістових лекційних модулів у вигляді тестових завдань різного типу. Кожний варіант містить 20 тестових завдань. Кожне правильно виконане завдання оцінюється у 5 балів. Отже максимальна кількість балів становить 100 балів.

Допуск до іспиту здійснюється лектором згідно з результатами поточного контролю за навчальний семестр. Студент вважається допущеним до підсумкового семестрового контролю з дисципліни, якщо він виконав всі види робіт, передбачені робочою навчальною програмою дисципліни і набрав за модульною системою суму балів не менше 50% від максимально можливої за практичну частину дисципліни.

На написання відповідей на запитання екзаменаційного білету студенту відводиться 2 академічні години.

Студенти, які на перший день заліково-екзаменаційної сесії мають заборгованість з практичної частини курсу, не допускаються до підсумкового семестрового контролю до моменту ліквідації цієї заборгованості.

Студенти, які на протязі заліково-екзаменаційної сесії ліквідували заборгованість з практичної частини навчальної дисципліни до дня екзамену – допускаються до іспиту.

Атестація студентів комісією проводиться після закінчення заліково-екзаменаційної сесії до початку наступного семестру. Її строки визначаються наказом по університету. Оцінка за відповіді по тестових завданнях може бути тільки «задовільно» або «незадовільно».

Студенти, які не ліквідували до дня проведення комісії заборгованість по практичній частині навчального курсу, не допускаються до підсумкової атестації комісією.

Загальна кількісна оцінка (загальний бал успішності) є усередненою між кількісною оцінкою поточних контролюючих заходів та кількісною оцінкою за іспит.

Якщо студент за підсумками іспиту отримав загальну кількісну оцінку менше 50% (від максимально можливої на екзамені), то йому виставляється загальний бал успішності, який дорівнює балу успішності на іспиті, і він складає письмовий екзамен комісії по тестових завданнях. Студенти, які не склали іспит комісії або були недопущені до складання іспиту у комісії (не ліквідували до строку атестації комісією заборгованість по практичній частині курсу), при бажанні продовжити навчання повинні вивчити цю навчальну дисципліну повторно.

Формою підсумкового контролю для ПДВ Е-4, Е-5 є залік.

Залікова контрольна робота проводиться на останньому занятті з дисципліни за тестами оцінки знань базової компоненти дисципліни.

Студент вважається допущеним до підсумкового семестрового контролю, якщо він виконав всі види робіт, передбачені даною робочою програмою, і набрав за модульною системою суму балів не менше 50% від максимально можливої за практичну частину та не менше 50% від максимально можливої за теоретичну частину дисципліни.

Інтегральна оцінка поточної роботи студента денної форми навчання розраховується за таким алгоритмом:

$$B = 0,75 \cdot OZ + 0,25 \cdot ОКР,$$

де В – інтегральна оцінка поточної роботи студента в 100-бальній шкалі по дисципліні;

ОЗ – оцінка роботи студента за змістовними модулями;

ОКР – оцінка залікової контрольної роботи.

Студенти, які на останній день семестру не мали позитивної оцінки з дисципліни мають право отримати її на комісії.

Атестація студентів комісією проводиться після закінчення заліково-екзаменаційної сесії до початку наступного семестру. Її строки визначаються наказом по університету.

До підсумкової атестації комісією допускаються студенти, які:

- виконали усі види поточних контролюючих заходів, але набрали за модульною системою суму балів менш ніж 60% від максимально можливої;
- до строку атестації комісією ліквідували заборгованість з практичної і теоретичної частини дисципліни та отримали допуск до заліку.

Студенти, які не склали залік комісії або були недопущені до складання заліку у комісії (не ліквідували до строку атестації комісією заборгованість по практичній або (і) теоретичній частині курсу), при бажанні продовжити навчання повинні вивчити цю навчальну дисципліну повторно.

Для заочної форми навчання.

Модульно-накопичувальна система оцінки знань студентів включає:

- Систему оцінювання самотійної роботи студента у міжсесійний

період (ОМ).

Вона передбачає перевірку контрольної роботи, яку студент виконує у міжсесійний період. Кількісна оцінка за цей вид роботи визначається з урахуванням виконання етапів роботи, обсягу виконання роботи та глибини розкриття тем, а також оформлення роботи згідно з вимогами.

Максимальний бал, що може одержати студент за контрольну роботу складає 25 балів.

Зарахована контрольна робота свідчить про те, що студент одержав сумарну оцінку не менше 15 балів, тобто не менше 60% від максимально можливої суми в 25 балів. Не зарахована контрольна робота свідчить про те, що студент одержав оцінку меншу 12 балів, в цьому випадку робота повертається на доробку. Зарахована контрольна робота є допуском до складання іспиту.

- Систему оцінювання самостійної роботи студентів під час аудиторних занять (ОЗЕ).

Для оцінки ступеню засвоєння основних положень теоретичних розділів дисципліни передбачається написання контрольної роботи, а для оцінки засвоєння практичної частини – усне опитування при виконанні практичних робіт, які охоплюють основні питання практичного розділу дисципліни.

З теоретичного курсу варіанти модульної контрольної роботи містять десять запитань у тестовому вигляді. Кожна вірна відповідь оцінюється у 4 бали. Максимально модульна контрольна робота оцінюється у 40 балів.

З практичної частини дисципліна складається з двох модулів. Перший модуль складається з чотирьох практичних занять, другий модуль з трьох практичних занять. Формою контролю засвоєння практичних занять є усне опитування. Максимальна кількість балів становить 5 балів за кожне практичне заняття. Максимальна кількісна оцінка з практичної частини – 35 балів.

Отже максимальна кількість балів за дисципліну у сесійний період (ОЗЕ) складає 75 балів (40 балів за теоретичну частину курсу і 35 – за практичну).

Максимальна сума балів за дисципліну в цілому складає 100 балів (25 балів міжсесійна контрольна робота (ОМ); 40 балів модуль з теоретичної частини курсу і 35 балів модуль з практичної частини курсу).

Студент вважається допущеним до підсумкового контролю з дисципліни, якщо він виконав всі види робіт, передбачені робочою навчальною програмою дисципліни і набрав за модульною системою суму балів не менше 50% від максимально можливої за дисципліну в т.ч. своєчасно виконав міжсесійну контрольну роботу.

Формою підсумкового контролю є семестровий іспит.

Іспит проводиться в період заліково-екзаменаційної сесії у письмовій формі за білетами, які містять у собі 20 тестових завдань. Кожне правильно

виконане завдання оцінюється у 5 балів. Отже максимальна кількість балів за іспит становить 100 балів.

Для складання іспиту студенту відводиться 2 академічні години.

Накопичена підсумкова оцінка засвоєння студентом навчальної дисципліни розраховується як

$$ПО = 0,5ОПК + 0,25ОЗЕ + 0,25ОМ.$$

Загальна підсумкова оцінка знань студента з дисципліни складається як усереднена з балів що студент накопив у міжсесійний період, під час заліково-екзаменаційної сесії та складання іспиту.

Студент, який за підсумками іспиту отримав загальну кількісну оцінку менше 50% (від максимально можливої на екзамені) складає письмовий екзамен комісії по тестових завданнях.

Студенти, які не склали іспит комісії або були недопущені до складання іспиту у комісії, при бажанні продовжити навчання повинні вивчити цю навчальну дисципліну повторно.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється у шкалі ЄКТС та за національною шкалою (табл.4.1).

Таблиця 4.1 Шкала оцінювання за шкалою ЄКТС та системою в університеті (ПДВ Е-1, Е-2, Е-3)

За шкалою ЄКТС	За національною системою	Бал успішності (в процентах)
A	відмінно	90 – 100
B	добре	82 – 89,9
C	добре	74 – 81,9
D	задовільно	64 – 73,9
E	задовільно	60 – 63,9
FX	не задовільно	35 – 59,9
F	не задовільно	1 – 34,9

(ПДВ Е-4, Е-5)

За шкалою ECTS	За національною системою	Бал успішності (в процентах)
A	зараховано	90 – 100
B	зараховано	82 – 89,9
C	зараховано	74 – 81,9
D	зараховано	64 – 73,9
E	зараховано	60 – 63,9
FX	не зараховано	35 – 59,9
F	не зараховано	1 – 34,9

Перелік питань до підсумкового семестрового контролю

5 БАЗОВІ ЗНАННЯ ТА ВМІННЯ

В результаті вивчення дисципліни у студентів повинні бути сформовані наступні

базові знання:

- мета і завдання екологічного аудиту;
- принципи організації екологічного аудиту;
- порядок сертифікації екологічних аудиторів;
- права та обов'язки замовника і виконавця екологічного аудиту;
- порядок проведення екологічного аудиту;
- особливості проведення різних типів екологічного аудиту;
- послідовність виконання робіт з управління програмою аудиту;

базові вміння:

- визначити мету, основні завдання і критерії екологічного аудиту;
- уявляти особливості певного виду екологічного аудиту;
- оцінити ризики та обрати варіанти управління ризиком.
- аналізувати документацію об'єкта екоаудиту, для визначення відповідності задокументованої системи критеріям аудиту;
- складати план екоаудиту;
- готувати робочі документи;
- проводити попередню та заключну наради⁴
- готувати висновки екоаудиту;
- складати звіт з проведення екоаудиту.

Методичні вказівки до самостійної роботи та виконання контрольної роботи для студентів денної та заочної форми навчання з дисципліни “Екологічна оцінка планів, програм, проектів”. Напрямок підготовки «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»./ професор , д.геогр.н. Лоева І.Д., ст. викладач кафедри екологічного права і контролю Тимощук М.О., ас. Гарабажій Т.А., ас. Снісаренко В.В. – Одеса, ОДЕКУ, 2018р., 27 с., укр. мова.

Підписано до друку
Умовн. друк. арк..

Формат 60 x 84/16
Тираж
Зам. №

Папір офс.

Одеський державний екологічний університет,
65016, м. Одеса, вул. Львівська, 15
